

ΧΩΡΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΣΤΟ INTERNET –ΚΑΦΕ

Α΄ ΤΟΣΙΤΣΕΙΟ ΑΡΣΑΚΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ ΕΚΑΛΗΣ

ΜΗΤΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

ΝΤΑΝΤΗΣ ΝΙΚΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΠΟΥΡΛΙΩΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Α΄3

ΥΠΕΥΘΥΝΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΕΣ: κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑ και κ. ΒΑΓΙΑΝΟΥ

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ**

**ΑΓΓΛΙΚΕΣ PUBS, ΓΑΛΛΙΚΑ BISTROS, ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ
ΜΠΥΡΑΡΙΕΣ(BEER GARDENS)**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΣΚΟΠΟΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ-ΣΤΟΧΟΙ

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

2. ΠΡΟΛΟΓΟΣ

3. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ

4. ΑΓΓΛΙΚΕΣ PUBS, ΓΑΛΛΙΚΑ BISTROS, ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΜΠΥΡΑΡΙΕΣ(BEER GARDENS)

5. ΕΡΕΥΝΑ-ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

6. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

7. ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

- Η διαχρονική σημασία του θέματος.
- Η επικαιρότητα του θέματος στην κοινωνία μας.
- Η δυνατότητα της πληρέστερης μελέτης αυτού.

ΣΚΟΠΟΣ

Η παρατήρηση της πολιτικής και κοινωνικής διάστασης του καφενείου τόσο στο παρελθόν όσο και στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία.

Η γνωριμία μας με χώρους επικοινωνίας και διαλόγου στο εξωτερικό όπως χαρακτηριστικά οι αγγλικές pubs, τα γαλλικά bistros και οι γερμανικές μπυραρίες .

Η σύγκριση αυτών με τα ελληνικά καφενεία .

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ-ΣΤΟΧΟΙ

1. Πως συνδέεται το παραδοσιακό καφενείο με τη πολιτική και τη κοινωνία
2. Τι είναι τα παραταξιακά καφενεία
3. Ποια είναι η σημασία τους στη πολιτική εξέλιξη των γεγονότων
4. Ποια είναι η θέση του καφενείου στα αστικά κέντρα και την επαρχία
5. Ποια η σημασία των πολιτικών καφενείων την εποχή της μεταπολίτευσης
6. Ποια είναι η σημασία των φεμινιστικών καφενείων

7. Ποια είναι η πολιτική διάσταση του καφενείου στη σύγχρονη κοινωνία

8. PUBS, BISTROS, BEER GARDENS

- Πότε ,που και πως δημιουργήθηκαν
- Ποια η εξέλιξη τους στο χρόνο
- Ποια είναι η σημασία τους στη σύγχρονη κοινωνία
- Ποιες είναι οι ομοιότητες και οι διαφορές τους με τα ελληνικά παραδοσιακά καφενεία

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- Κύριες τεχνικές για συλλογή και επικύρωση πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων είναι : βιβλιογραφία, internet.
- αξιοποίηση προηγούμενων μελετών και άρθρων.
- Ένταξη πληροφοριών σε ανάλογη μορφή κειμένου.
- Διασταύρωση πηγών μέσω προσωπικής έρευνας.
- Τελική αξιολόγηση.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

"Παραδοσιακά καφενεία" ...μόνο και μόνο με το άκουσμα αυτού του όρου το μυαλό μας ,κατακλύζεται από σκέψεις, εικόνες, μυρωδιές του παλιού καλού ελληνικού καφενείου... Όλες αυτές οι σκέψεις όμως, που κατακλύζουν το μυαλό μας προέρχονται από ακούσματα, ιστορίες και σε ελάχιστες περιπτώσεις προσωπικές εμπειρίες. Γιατί το παραδοσιακό καφενείο που ακούγαμε για χρόνια από τις γιαγιάδες και τους παππούδες μας έχει πλέον εκλείψει... Στη ζωή μας πλέον έχουν εγκατασταθεί ξένοι χώροι και συνήθειες οι οποίες "καταπίνουν " σιγά-σιγά τις παραδόσεις και τα έθιμά μας...διότι το παραδοσιακό ελληνικό καφενείο αποτελεί αναμφίβολα δείγμα ελληνικού πολιτισμού. Οι πολίτες από πολύ παλιά συνήθιζαν να περνούν πολύ χρόνο στα καφενεία της περιοχής τους όχι μόνο για να απολαύσουν τον αχνιστό, μυρωδάτο ελληνικό καφέ, αλλά και για να συνομιλήσουν με τους συμπολίτες τους, να κάνουν συζητήσεις πολιτικού περιεχομένου, να ενημερωθούν, να κοινωνικοποιηθούν. Το παραδοσιακό καφενείο δεν ήταν απλή συνήθεια, αλλά δείγμα της καθημερινής ζωής των πολιτών μιας κλειστής κοινωνίας. Για αυτόν τον λόγο άλλωστε έχει δημιουργηθεί πλήθος εναλλακτικών καφενείων όπως τα πολιτικά, τα φεμινιστικά, αλλά και τα παραταξιακά. Για πολλές δεκαετίες το θέλγητρο του ελληνικού καφενείου σαγήνευε και ψυχαγωγούσε την πλειοψηφία των ανθρώπων. Δεν είναι όμως τυχαία η χρήση

παρελθοντικού χρόνου στα παραπάνω καθώς, στις μέρες μας λίγα είναι τα ατόφια ελληνικά καφενεία που έχουν επιβιώσει... τα περισσότερα χάθηκαν στο πέρασμα του χρόνου, όχι λόγω κάποιας οικονομικής κρίσης, αλλά λόγω της αδιαφορίας των ανθρώπων με αποτέλεσμα να έχουν ξεθωριάσει αφήνοντας πίσω τους μονάχα αξιομνημόνευτες ιστορίες. Αντίστοιχα στη σύγχρονη ελληνική σκηνή (εξαιτίας της άκριτης ξενομανίας που κυριαρχεί) αρχίζουν να εμφανίζονται χώροι ψυχαγωγίας επηρεασμένοι από "ξενόφερτα" cafe. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι οι αγγλικές rubs, τα γαλλικά bistros και οι γερμανικές μπυραρίες. Αυτά έχουν μια πολύ μεγάλη ιστορία και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής κληρονομιάς των αντίστοιχων χωρών στις οποίες και άνθισαν για πρώτη φορά. Παρόλα αυτά είναι ελπιδοφόρο ότι οι Έλληνες συνεχίζουν να επισκέπτονται ,να προτιμούν και να στηρίζουν τα ελληνικά καφέ με αποτέλεσμα αυτά να αποκρυσταλλώνονται και έστω και πιο εξελιγμένα σε σχέση με τα παραδοσιακά καφενεία να περνούν στην ιστορία του τόπου μας συμβάλλοντας στη διαμόρφωση της εθνικής μας ταυτότητας.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ

Για εμάς τη νέα γενιά που γνωρίζουμε το παραδοσιακό καφενείο από διηγήσεις, παλιές ταινίες ή έστω από κάποιο χωριό το οποίο επισκεπτόμαστε μια φορά το χρόνο, το άκουσμά του μας φέρνει στο μυαλό έναν απλοϊκό χώρο με παραδοσιακά τραπεζάκια, τη φωτογραφία του βασιλιά ή του εκάστοτε πολιτικού ηγέτη σε κάποιο τοίχο και πολύ κόσμο να απολαμβάνει τον καφέ του συζητώντας, φωνάζοντας, σχολιάζοντας. Πράγματι το καφενείο έτσι ξεκίνησε και επικράτησε : ως ένας δημόσιος χώρος συγκέντρωσης των πολιτών, όπου βρίσκουν την ευκαιρία να διασκεδάσουν, αλλά και να προβληματιστούν, να εκφράσουν τις απόψεις τους, τις ανησυχίες τους, τις αντιλήψεις τους. Ένας χώρος που ανήκει ολοκληρωτικά στο λαό, προορισμένος για συζητήσεις, ανταλλαγή απόψεων, συγκρούσεων και όλα αυτά βέβαια συνοδευόμενα από το γλυκό άρωμα του καφέ να ψήνεται στη χόβολη.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Πράγματι, το καφενείο από τη δημιουργία του μέχρι την ακμή και την εξέλιξή του στη σημερινή κοινωνία, βαδίζει παράλληλα με την πολιτική πραγματικότητα της εκάστοτε εποχής, επηρεάζει και επηρεάζεται και γενικώς αποτελεί την καρδιά των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων. Είναι ο χώρος που κρίνονται οι πολιτικές αποφάσεις – από τον αυστηρότερο όλων των κριτών, το λαό – όπου ολοκληρώνονται πνευματικές και ιδεολογικές ζυμώσεις, ακούγονται νέες ιδέες, συγκρούονται παρατάξεις, ξεκινούν κινήματα, ξεσπούν πορείες, μέχρι και λαϊκά δικαστήρια που δικάζονταν βασιλείς και υπουργοί. Όσο κι αν ακούγεται περίεργο σε εμάς τους νέους, το καφενείο ως μέσο που προωθεί τη δημοκρατία, την ελευθερία σκέψης και έκφρασης, την καλλιέργεια της κρίσης και την επικοινωνία, αποτελούσε χώρο ιερό για τους θαμώνες του από τη στιγμή που είχε πρωτεύοντα ρόλο στην καθημερινή τους ζωή, τόσο για ένα απλό αγρότη το τοπικό καφενείο του χωριού του, όσο και για ένα υπουργό για παράδειγμα ένα καφενείο της οδού Σταδίου. Σ' ένα από αυτά ακούστηκε για πρώτη φορά από τον Δεληγιώργη η προκήρυξη που απέπεμπε τον Όθωνα το 1862, ενώ την ίδια στιγμή ο Μαυροκορδάτος αναφέρει σε επιστολή του προς τον Τρικούπη, ότι μεταξύ των λόγων παραίτησής του είναι και το γεγονός

ότι “ανακτόβουλοι επέμποντο να φλυαρώσιν εις τα καφενεία κατ’ εμού”.

Επίσης πολλά καφενεία στη διασταύρωση Αιόλου και Ερμού, στην πλατεία Ομονοίας και Συντάγματος όπως για παράδειγμα το Σολωνείον, του Ζαχαράτου, η Ωραία Ελλάς, του Χαραμή, του Ζούνη κ.α , αποτελούν κατά τον 19^ο αιώνα πολιτικά κέντρα της αθηναϊκής κοινωνίας, όπου εκδηλώνεται με ενάργεια η κοινωνική και πολιτική ζωή αυτής.

Από αυτά όμως ξεχωρίζουν ιδιαίτερα η Ωραία Ελλάς και του Ζαχαράτου.

Πιο συγκεκριμένα το καφενείο η **Ωραία Ελλάς** ιδρύεται στο ισόγειο της οικίας Βρυζάκη το 1839 από κάποιον Ιταλό ονόματι Santo και αποτελεί κεντρική διεύθυνση της Εκκλησίας του λαού για σαράντα ολόκληρα χρόνια από την ίδρυση του έως και το 1879 που έκλεισε τις θύρες του. Το καφενείο της Ωραίας Ελλάδος γίνεται στέκι της διανοήσης και των προοδευτικών και δημοκρατικών Αθηναίων. Εδώ, καίγεται φύλλο της φιλομοναρχικής εφημερίδας «Ελπίς» σε ένδειξη

διαμαρτυρίας για τη στάση της κυβέρνησης σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Και από εδώ, ξεκινά μια μεγάλη ομάδα επαναστατών στις 10 Οκτωβρίου του 1862 που καταλήγει στην πλατεία Συντάγματος και απαιτεί την έξωση του Όθωνα. Στο ίδιο Καφενείο, πάλι γίνεται η εκκίνηση της εξέγερσης κατά του Σπόνεκ, του απολυταρχικού Συμβούλου του Γεωργίου, στις 30 Οκτωβρίου του 1865, που οδήγησε στην άμεση απομάκρυνσή του.

Ο Γάλλος αρχαιολόγος Edmond About έρχεται στην Αθήνα το 1852 – και περνά μέσα στα γραφόμενά του τη σπουδαιότητα του Καφενείου: «Οι υπουργοί ξέρουν ότι η θέση τους είναι επισφαλής, ότι καμιά κυβέρνηση δεν κράτησε πολύ και ότι οι σχολιαστές του Καφενείου «Η Ωραία Ελλάς» αναγγέλλουν κάθε πρωί το σχηματισμό ενός νέου υπουργείου»

«Το Καφενείο τούτο – γράφει ένας ανώνυμος το 1868 σε φυλλάδιο υπό τον τίτλο «Φλυαρίαί Έλληνας αγαπώντος την πατρίδα του – δύναται να θεωρηθεί ως η κεντρική διεύθυνσις της εκκλησίας του λαού. Εκεί δικάζονται βασιλείς και υπουργοί, εκεί αποκαλύπτονται επιτηδείως πρόσωπα και ενέργειαι. Εν αυτώ η νεότης αντιτάσσει την οιστρήλατον ευφυίαν της εις τας αυστηράς κρίσεις των γερόντων».

Εκεί συστήνονται αντάρτικα σώματα, εξυφαίνονται συνωμοσίες, ξεκινούν επαναστατικές εκδηλώσεις και

γενικώς παρελαύνει η επικαιρότητα Ελλάδος, Ευρώπης και ολόκληρης της Οικουμένης. Εκεί προπηλακίστηκε ο Αλεξ. Σούτσος, ενώ στους μαρμάρινους πάγκους του, ο φουστανελλοφόρος ποιητής Αχ. Παράσχος έγραψε ποιήματα θερμής συμπαράστασης προς τον ποιητή, καλώντας τη νεολαία να εξεγερθεί. Απευθυνόμενος επίσης στους υπουργούς του Όθωνα, καταλήγει:

Αν ζήτε, αν εκπνέετε, αν υπουργός καλείσθε

τις το γνωρίζει; Άγνωστος κ' εις τους υιούς σας είσθε

ΠΑΡΑΤΑΞΙΑΚΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ

Στο χώρο του καφενείου ο καθένας είχε τη δυνατότητα να διαβάζει τον ημερήσιο Τύπο, η προμήθεια του οποίου ήταν στις υποχρεώσεις του καταστηματοάρχη, να ψυχαγωγείται παίζοντας τάβλι, ντόμινο, χαρτιά ή μπιλιάρδο το οποίο, σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, αποτελούσε και το απαραίτητο συμπλήρωμα ενός σύγχρονου καφενείου. Η πολιτική παρέμενε βέβαια στο επίκεντρο και πολλά καφενεία αποτελούσαν το στέκι πολιτευτών ή κομματαρχών και κάποτε μάλιστα συνδέονταν με συγκεκριμένες πολιτικές παρατάξεις. Αυτές “καταλαμβάνουν” τμήματα των καφενείων τα οποία έχουν μείνει γνωστά ως παραταξιακά. Έτσι οι πιθανές συγκρούσεις μεταξύ τους είναι αρκετά συχνές αλλά και εποικοδομητικές ταυτόχρονα από τη στιγμή που χωρίς να το καταλαβαίνουν, μετατρέπονται σε ομιλητές (ή τραπεζορήτορες, ή καφερήτορες ή και αγορητές των καφενείων όπως εύστοχα αναφέρει ο Παπαδιαμάντης),

που επιχειρηματολογούν, αντικρούουν και τελικά πείθουν. Έτσι τα παραταξιακά καφενεία καθιερώνονται τόσο στην επαρχία, όσο και στην πρωτεύουσα και υπογραμμίζουν το σημαντικό ρόλο που έχει στα καφενεία η ενασχόληση με την πολιτική.

ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Βασική παράμετρος της πολιτικής διάστασης του καφενείου είναι η ύπαρξη **εφημερίδων**, στα γνωστά καλαμόπλεκτα ή μεταλλικά πλαίσια, ώστε να διατηρηθούν αναγνώσιμες ως το τέλος της ημέρας. Στα μεγάλα κεντρικά καφενεία υπάρχουν όλες οι εκδιδόμενες στην Ελλάδα εφημερίδες (3 στα ελληνικά και 2 στα ελληνικά και γαλλικά γύρω στα 1840), καθώς και ισάριθμες ξένες οι οποίες αφικνούνται κάθε δέκα ημέρες. Ενδεικτική της ζήτησης των εφημερίδων είναι η φράση από το *Ημερολόγιον ΡΑΜΠΑΓΑ του 1879*: «Δύνασαι να φερμάρεις το Φιγαρό και να κατορθώσεις

να τ' αναγνώσεις το εσπέρας, αν το αγκαζάρεις από τον κύριο Σούτσο το πρωί». Στα καφενεία των συνοικιών η εφημερίδα συχνά αναγιγνώσκεται από τον εγγράμματο πελάτη εις επήκοον όλων εκείνων που δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση

ΚΑΦΕΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ

Ο θεσμός των καφενείων όμως περνά τα σύνορα της πρωτεύουσας και υιοθετείται ίσως και σε μεγαλύτερο βαθμό και με περισσότερη απήχηση στην επαρχία. Σε μια κλειστή επαρχιακή κοινωνία, οι άνθρωποι μη έχοντας εναλλακτικούς τρόπους ψυχαγωγίας, ασχολούνται ιδιαίτερα με τα κοινά και πηγαίνουν στα καφενεία, όπου βρίσκουν καταφύγιο από τον καθημερινό μόχθο της εργασίας τους.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τα καφενεία αποτελούν πόλο έλξης για κάθε πολίτη, όμως όπως είναι φυσικό, ως αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας, ακολουθούν την κοινωνική διαστρωμάτωση αυτής – κυρίως στην πρωτεύουσα -. Έτσι το καθένα, ανάλογα με τη θέση του στην πόλη και τη σχέση του με το κέντρο της και τις παρυφές της, με τις συνοικίες και τις εξοχικές περιοχές περιπάτου, αλλά και τη χρονική περίοδο λειτουργίας, διαμορφώνει τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, αλλά και το χώρο του, προσελκύοντας τα αντίστοιχα κοινωνικά στρώματα. Έτσι τα 105 κυριότερα καφενεία στο τρίγωνο του κέντρου της Αθήνας συγκεντρώνουν κυρίως μέλη των ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων, ενώ στα 95 των συνοικιών συχνάζουν τα μεσοστρώματα και τα κατώτερα. Ένα ακόμα χαρακτηριστικό του καφενείου είναι η **απουσία του γυναικείου πληθυσμού** από τα καφενεία των συνοικιών και όλα του κέντρου, πλην εκείνων που λειτουργούν ως καφενεία-ζαχαροπλαστεία («Ζαχαράτος», «Ζαβορίτης», «Χαραμής», «Καπερώνης»), καθώς και των εξοχικών καφενείων στο πεδίο του Άρεως και στα Χαυτεία ως τα μέσα του 19^{ου} αι., στον Ιλισσό, στο Ζάππειο και στις «Κολώνες» ως το τέλος του αιώνα με τα γνωστά εκείνα των «Ρήγου», «Γιαννάκη», «Ορφανίδη» κ.α.

“ΤΟΠΙΚΑ” ΚΑΦΕΝΕΙΑ

Η λειτουργία των καφενείων ως **τόπος συνάντησης των αφικνουμένων από την επαρχία στην πρωτεύουσα** σε αναζήτηση καλύτερης τύχης θα οδηγήσει είτε να καταλαμβάνονται ορισμένες γωνιές των καφενείων από καταγόμενους από συγκεκριμένα μέρη της Ελλάδας (στο γνωστό φοιτητικό καφενείο «Νέον Κέντρον» οι Κεφαλλονίτες κατελάμβαναν το αριστερό μέρος του χώρου, ενώ οι Σαμιώτες το δεξί) είτε να χαρακτηρίζονται ολόκληρα καφενεία ως αποκλειστικοί τόποι συνάντησης μεταναστών στην Αθήνα από ορισμένες περιοχές της Ελλάδας με τις ντοπιολαλιές τους και τις τοπικές ενδυμασίες τους. Είναι χαρακτηριστικές ορισμένες επωνυμίες τους, όπως «Νήσος Άνδρος», «Γορτυνία», «Ηπειρομακεδονία», «Κάρπαθος», «Κύθνος», «Σμύρνη», «Ανατολή», ενώ το «Μακεδονία», στο οποίο σύχναζαν Έλληνες που έφυγαν από τη Βουλγαρία στα 1872, μετά την ανάπτυξη του βουλγαρικού αστισμού, θα κλείσει το 1885, μετά από

διαδηλώσεις, σε κάποια έξαρση του Μακεδονικού ζητήματος.

Επίσης κάποια άλλα χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η “Ωραία Νάξος” ,ένα αντίστοιχο καφενείο στον Πειραιά, όπου συγκεντρώνονταν οι ντόπιοι και συζητούσαν, ενημερώνονταν, αντάλλασσαν απόψεις, μάθαιναν νέα από το νησί τους, η “Δροσόλουστος Άνδρος” όπου πήγαιναν οι Ανδριώτες, το καφενείο του Μιαούλη, στέκι των Συριανών και των Μυκονιατών και η “Ωραία Νάουσα” όπου μαζεύονταν οι καταγόμενοι από Νάουσα, Βέροια και Έδεσσα. Έτσι τα συγκεκριμένα καφενεία αποκτούν και διατηρούν μια εξειδικευμένη πελατεία, η οποία συντάσσεται με τον τόπο καταγωγής των θαμώνων.

ΤΟ ΦΕΜΙΝΙΣΤΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Μια παραλλαγή του πολιτικού καφενείου είναι και το φεμινιστικό καφενείο.

Στα τέλη της δεκαετίας του '70 και σε όλη τη δεκαετία του '80, παρατηρήθηκε στη χώρα μας μια έντονη δραστηριοποίηση των γυναικών στο πλαίσιο του αυτόνομου φεμινιστικού κινήματος. Όλη αυτή η κίνηση έμοιαζε πραγματικά με έκρηξη. Η έκρηξη των Ελληνίδων ενάντια στην καταπίεση και τον υποβιβασμό τους, ενάντια στην ανδρική κυριαρχία.

Πολύ γνωστός χώρος συγκέντρωσης, επικοινωνίας και αναψυχής των γυναικών αποτελούσε εκείνη την εποχή το Καφενείο των Γυναικών της Κίνησης Δημοκρατικών Γυναικών.

Στις μέρες μας τα φεμινιστικά καφενεία έχουν τη μορφή των “Καφενείων Γυναικών”. Εκεί γυναίκες κάθε ηλικίας απολαμβάνουν τον καφέ ή το τσάι τους, αστειεύονται, συζητούν για την πολιτική και τα θέματα της επικαιρότητας, αλλά και για τη μαγειρική, τα καθημερινά ψώνια, τη μόδα.

ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ

Τα πολιτικά καφενεία άνθισαν στην Ελλάδα την πρώτη εποχή της μεταπολίτευσης, κατά την δεκαετία του 1970 και του 1980. Είναι πασίγνωστα τα περίφημα πράσινα, μπλε και κόκκινα καφενεία ιδιαίτερα στις κωμοπόλεις και στα χωριά της Ελλάδος. Ιδιαίτερα σε περιόδους εκλογών (Εθνικών, Δημοτικών, Σωματειακών), με όλες τις ιδιομορφίες και αγκυλώσεις της εποχής αποτέλεσαν χώρο πρωτογενούς λαϊκής έκφρασης και λαϊκού διαλόγου.

ΚΑΦΕΝΕΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τα χρόνια πέρασαν όμως και η τεχνολογία του διαδικτύου εισέβαλε αποφασιστικά στην καθημερινότητά μας. Το σύγχρονο περιβάλλον των πόλεων με τις δυσκολίες που δημιουργεί στη μετακίνηση των ανθρώπων, ευνόησε τη δημιουργία της κοινωνικής δικτύωσης και επαφής μέσω του internet.

Στο πλαίσιο του internet η αντιπαράθεση και η πάλη των ιδεών και η κατάθεση των απόψεων του πολίτη απέκτησε άλλη μορφή. Με μια μικρή πλοήγηση στο διαδίκτυο και πληκτρολογώντας το κείμενο “politiko kafeneio” στις μηχανές αναζήτησης, μπορεί να εντοπίσει κάποιος πλήθος από διαδικτυακούς τόπους όπου παρατίθενται σκέψεις, απόψεις, ιδέες και γίνεται σχολιασμός της επικαιρότητας συχνά με πολύ έντονο και επιθετικό τρόπο.

Η ανάγκη όμως για κατά πρόσωπο επικοινωνία δεν θα σταματήσει ποτέ να υπάρχει.

**ΑΓΓΛΙΚΕΣ PUBS,
ΓΑΛΛΙΚΑ BISTROS,
ΓΕΡΜΑΝΙΚΕΣ ΜΠΥΡΑΡΙΕΣ**

ALL ABOUT PUBS

WHAT IS A PUB?

The word pub is short for public house. There are over 60,000 pubs in the UK (53,000 in England and Wales, 5,200 in Scotland and 1,600 in Northern Ireland). One of the oldest pubs, Fighting Cocks in St. Albans, Herts, is located in a building that dates back to the eleventh century. Pubs are an important part of British life. People talk, eat, drink, meet their friends and relax there. They often have two bars, one usually quieter than the other, many have a garden where people can sit in the summer. Children can go in pub gardens with their parents.

bar

Groups of friends normally buy 'rounds' of drinks, where the person whose turn it is will buy drinks for all the members of the group. It is sometimes difficult to get served when pubs are busy: people do not queue, but the bar staff will usually try and serve those who have been waiting the longest at the bar first. If you spill a stranger's drink by accident, it is good manners (and prudent) to offer to buy another drink.

Pint of beer British Beer

Most pubs belong to a brewery (a company which makes beer) but sell many different kinds of beer, some on tap (from a big container under the bar) and some in bottles. The most popular kind of British beer is bitter, which is dark and served at room temperature (not hot, not cold). British beer is brewed from malt and hops.

Pint glass of Ale next to a half pint glass of Bitter Shandy

Customs

Customs in British pubs differ from those in American bars. In most pubs in Britain, you must go to the bar to order drinks and food and pay for your purchase immediately, there is no table service. Bartenders are called "barmen" and "barmaids" and they do not expect frequent tipping. To tip a barman or barmaid, it is customary to tell him to "would you like a drink yourself?"

Some pubs have a waiting service, where orders are taken by waiters at the tables and not paid for immediately. There is usually a sign in the pub which tells you that diners will be served at the table. It is customary to tip your waiter/waitress at the end of the meal (approx 10%). Sometimes this is included in the bill.

The landlord is the owner/ one in charge of the pub.

FRANCAIS BISTRO (BISTROT)

A bistro, sometimes spelled bistrot, is, in its original Parisian incarnation, a small restaurant serving moderately priced simple meals in a modest setting. Bistros are defined mostly by the foods they serve. Home cooking with robust earthy dishes, and slow-cooked foods like cassoulet are typical.

Bistros likely developed out of the basement kitchens of Parisian apartments where tenants paid for both room and board. Landlords could supplement their income by opening their kitchen to the paying public. Menus were built around foods that were simple, could be prepared in quantity and would keep over time. Wine and coffee were also served. The limited space for diners in these cramped corners prompted the tradition of adding table service to the footpath.[citation needed] As the idea caught hold, architecture and menus both became more specific.

The origins of the word bistro are uncertain. Some say that it may derive from the Russian *bystro* (быстро), "quickly". According to an urban legend, it entered the French language during the Russian occupation of Paris in 1815. Russian cossacks who wanted to be served quickly would shout "bystro." However, this etymology is not accepted by several French linguists as there is, surprisingly, no occurrence of this word until the end of the 19th century.[3 Others say the name comes from a type

of aperitif, called a bistroille (or liqueur coffee), served in some reasonably priced restaurants.

Les Deux Magots

Les Deux Magots is a famous café in the Saint-Germain-des-Prés area of Paris, France. It once had a reputation as the rendezvous of the literary and intellectual élite of the city. It is now a popular tourist destination. Its historical reputation is derived from the patronage of Surrealist artists, intellectuals such as Simone de Beauvoir and Jean-Paul Sartre, and young writers, such as Ernest Hemingway. Other patrons included Albert Camus and Pablo Picasso.

The Deux Magots literary prize has been awarded to a French novel every year since 1933.

Origin of the name

The name originally belonged to a fabric and novelty shop at nearby 23 Rue de Buci. The shop sold silk lingerie and took its name from a popular play of the moment (1800s) entitled *Les Deux Magots de la Chine* (Two Figurines from China.)^[2] In 1873 the business transferred to its current location in the Place Saint-Germain-des-Prés. In 1884 the business changed to a café and liquoriste, keeping the name.

Auguste Boulay bought the business in 1914, when it was on the brink of bankruptcy, for 400,000 francs (anciens). The present manager, Catherine Mathivat, is his great-great-granddaughter.

Beer garden in German

Beer garden (a loan translation from the German "Biergarten") is an open-air area where beer, other drinks and local food (see German cuisine) are served. The concept originates from and is most common in Southern Germany (especially Bavaria). It is usually attached to a drinking establishment such as a public house or a beer hall, which in places such as Munich may serve large numbers of customers (up to 8,000 in the Hirschgarten).

History

Beer gardens in Germany developed in the kingdom of Bavaria in the 19th century, during which dark lager beer was predominant. According to a decree by King Ludwig I, this had to be brewed during the cold months, since fermentation had to take place at temperatures between 4 and 8 °C. To provide this beer during the summer, large breweries dug cellars in the banks of the River Isar for the storage of beer, to keep it cool. To further reduce the cellar temperature, they covered the banks in gravel and planted chestnut trees, the leaves of which provided shade in summer.

Soon after, the beer cellars were used not only to store but also to serve the beer. Simple tables and benches were set up among the trees, creating "beer gardens", and soon they were a popular venue for the citizens of Munich. This aggrieved the smaller breweries that remained in Munich. To prevent further loss of customers, they petitioned Ludwig I to forbid the beer cellars surrounding Munich to serve food. Consequently, in riposte, the beer gardens allowed their patrons to bring their own food - and this is still common practice.

This decree is no longer in force, and many beer gardens do serve food today. But according to the Bayerische Biergartenverordnung (Bavarian beer garden decree) beer gardens still have to allow their patrons to bring their own food. An important part of life for many citizens, the Bavarian Biergärten usually serve common Bavarian cuisine such as Radi (radish), Brezen, Obatzda, halbes Hendl (half a grilled chicken), Hax'n (knuckle of pork) and Steckerlfisch (grilled fish).

Beer gardens around the world

The term "beer garden" (Biergarten) has become a generic term for open-air establishments where beer is served. Many countries have such establishments. The characteristics of a traditional beer garden include trees (no sun umbrellas), wooden benches (no plastic garden chairs), gravel bed (no street pavement), and solid meals (no fast food).

The largest traditional beer garden in the world is the Hirschgarten in Munich, which seats 8,000.

Austria

In Austria, the beer garden is called Gastgarten (guest garden). They serve food such as "ein Paar Würstel" (a pair of the German Bratwurst) or "Schweinsbraten" (German pot roasted pork Schweinebraten). When ordering beer the choices are usually a "Pfiif" (0.2 liter), a "Seidel" (0.3 liter), a "Krügerl" (1/2 liter).

Germany

Traditionally beer was brewed in winter and stored in cold cellars - this has led to the more common in-door beer restaurants called Bierkeller (beer cellar). Many beer cellars have offerings similar to those common in a beer garden - one of the largest is the Hofbräukeller in Munich. While beer garden has mostly replaced the traditional name of beer cellar in Bavaria at the end of the 20th century it happens that most beer restaurants in Germany will continue to use the name beer cellar also for their attached summer outdoor areas - for the purpose of differentiation it is sometimes named Terasse (Terrace) of the beer cellar.

ΕΡΕΥΝΑ - ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Πως δημιουργήσαμε το ερωτηματολόγιο;

Αφ' ότου ερευνήσαμε το θέμα για την κοινωνική και πολιτική διάσταση των καφενείων, επικεντρωθήκαμε στη δημιουργία ερωτήσεων με σκοπό να μας δείξουν την στάση των σύγχρονων Ελλήνων απέναντι σε αυτό το ζήτημα. Έτσι, δημιουργήσαμε ένα ερωτηματολόγιο 15 ερωτήσεων και ζητήσαμε από θαμώνες καφενείων να το συμπληρώσουν απαντώντας στα ερωτήματά μας.

Ο κύριος στόχος μας ήταν να βρούμε:

α) τι αναζητούν με την επίσκεψή τους σε ένα καφενείο

β) αν και κατά πόσο θα συμμετείχαν σε πολιτική συζήτηση αν αυτή διεξαγόταν σε ένα καφενείο

γ) αν έχουν επισκεφτεί αγγλικές pubs, γαλλικά bistros ή γερμανικές μπυραρίες και αν προτιμούν αυτά από τα αντίστοιχα ελληνικά

Η έρευνα διεξήχθη την Παρασκευή 25.11.2011 στον χώρο του εμπορικού κέντρου The Mall Athens και στην περιοχή του Αμαρουσίου.

Παρακάτω ακολουθεί ένα δείγμα του ερωτηματολογίου τα οποίο συντάξαμε και μοιράσαμε. Στη συνέχεια έχοντας ως βασικό κριτήριο την ηλικία χωρίσαμε 4 κατηγορίες (15-25 ετών, 26-35, 36-45, πάνω από 45) και συλλέξαμε 15 ερωτηματολόγια από τη κάθε μια . Έτσι συγκεντρώσαμε τελικά 60 ερωτηματολόγια .

ΑΡΣΑΚΕΙΑ – ΤΟΣΙΤΣΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

1^ο ΛΥΚΕΙΟ ΕΚΑΛΗΣ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2011

Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην έρευνα μας, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας στο σχολείο μας (project) με θέμα: «χώροι διαλόγου από το παραδοσιακό καφενείο στο internet café

1. Ποιο είναι το φύλο σας;

α) γυναίκα

β) άντρας

2. Μόρφωση

α) στοιχειώδης εκπαίδευση

β) μέση εκπαίδευση

γ) ανώτερη – ανώτατη εκπαίδευση

3.Ποιο είναι το επάγγελμα σας;

- α) μαθητής/φοιτητής
- β) ιδιωτικός υπάλληλος
- γ) δημόσιος υπάλληλος
- δ) ελεύθερος επαγγελματίας
- ε) οικιακά
- στ) άνεργος
- ζ) συνταξιούχος
- η) άλλο.....

4.Κατάγεστε από:

- α) αστικό κέντρο
- β) επαρχία

5.Προτιμάτε να:

- α) επισκέπτεστε συγκεκριμένο καφενείο-café
- β) επισκέπτεστε διαφορετικά καφενεία-café

6.Τι αναζητάτε με την επίσκεψή σας σε ένα καφενείο;

α) ψυχαγωγία

β) επικοινωνία

γ) άλλο:.....

7.Πόσο συχνά επισκέπτεστε το καφενείο – café;

α) κάθε μέρα

β) 2 φορές την εβδομάδα

γ) μία φορά το μήνα

δ) άλλο.....

8.Θα συμμετείχατε σε πολιτική συζήτηση αν διεξαγόταν σε κάποιο καφενείο –café;

α) ναι

β) όχι

γ) εξαρτάται από το θέμα της συζήτησης

9.Έχετε επισκεφτεί ακούσει για φεμινιστικά καφενεία στη περιοχή της Αθήνας;

α) ναι

β) όχι

10.Έχετε βρεθεί ποτέ σε pubs, bistros ,beer gardens στο εξωτερικό ή στην Ελλάδα;

α) ναι

β) όχι

11.Αν στην ερώτηση 10 απαντήσατε ναι ,ποιες διαφορές εντοπίσατε;

α) περιβάλλον

β) προϊόντα

γ) σέρβις

δ) όλα τα παραπάνω

ε) καμία διαφορά

12.Αν στην ερώτηση 10 απαντήσατε ναι, θα προτιμούσατε τις pubs από τα αντίστοιχα σημερινά ελληνικά café;

α) ναι

β) όχι

γιατί;

.....
.....
.....
.....
.....

Τα ερωτηματολόγια είναι ανώνυμα και δεν θα χρησιμοποιηθούν από κανένα άλλο φορέα . Γι ' αυτό σας παρακαλούμε ιδιαιτέρως να απαντήσετε στις τρεις τελευταίες ερωτήσεις.

13.Ηλικία;

α) 15 – 25

β) 26 – 35

γ) 36 – 45

δ) πάνω από 45

14.Προσωπική κατάσταση:

α) ελεύθερος/η

β) παντρεμένος/η με παιδιά

γ) παντρεμένος/η χωρίς παιδιά

δ) διαζευγμένος/η με παιδιά

ε) διαζευγμένος/η χωρίς παιδιά

15.Οικονομική κατάσταση: προαιρετικό

α) χαμηλή

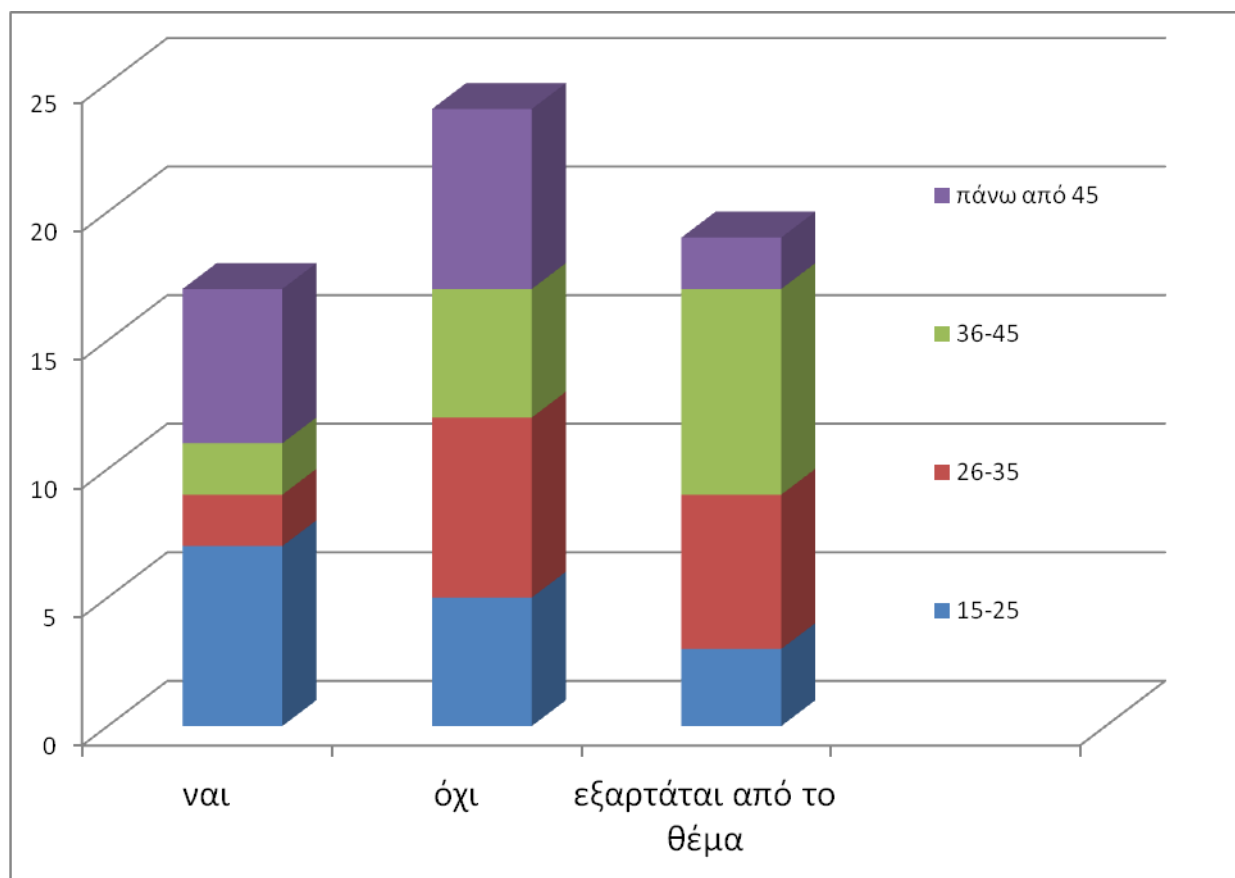
β) κανονική-σταθερή

γ) αρκετά υψηλή

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΟ

ΤΟΥ ΚΑΦΕΝΕΙΟ-CAFÉ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

15-25: ναι 47%

όχι 33%

εξαρτάται 20%

26-35: ναι 13%

όχι 47%

εξαρτάται 40%

36-45: ναι 14%

όχι 34%

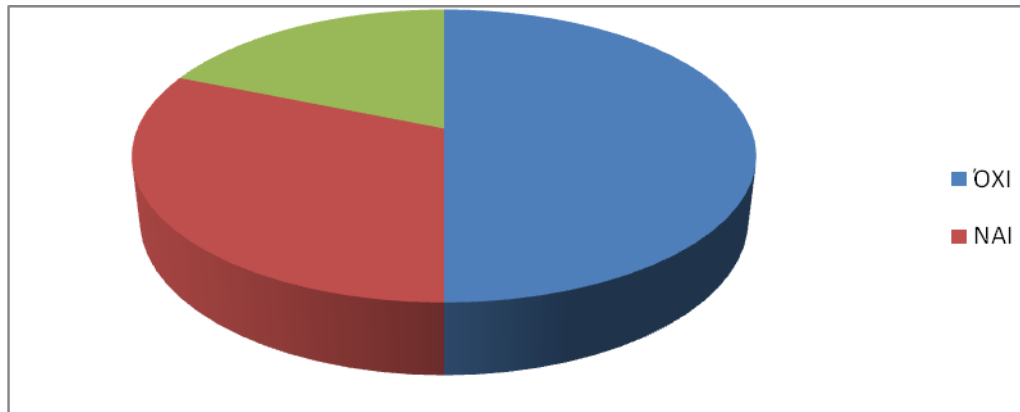
εξαρτάται 52%

πάνω από 45: ναι 46%

όχι 47%

εξαρτάται 7%

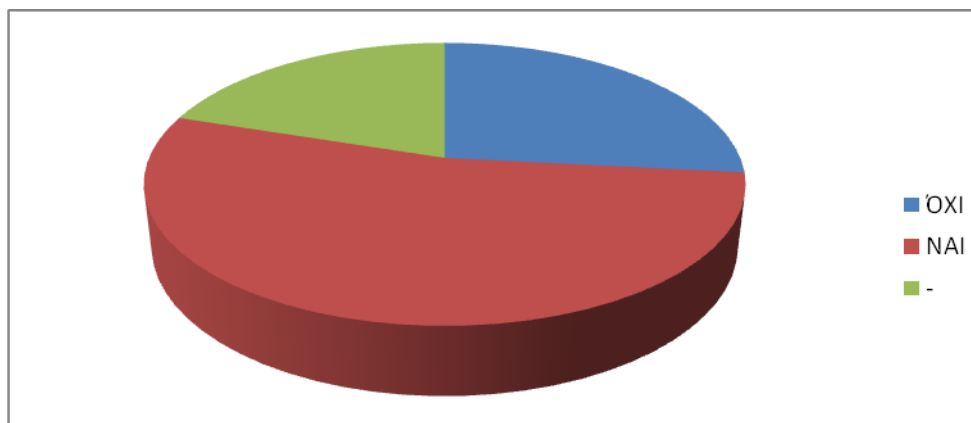
ΠΡΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ PUBS ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΑ ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΦΕΝΕΙΑ-CAFE

15-25 : όχι 50%

ναι 31%

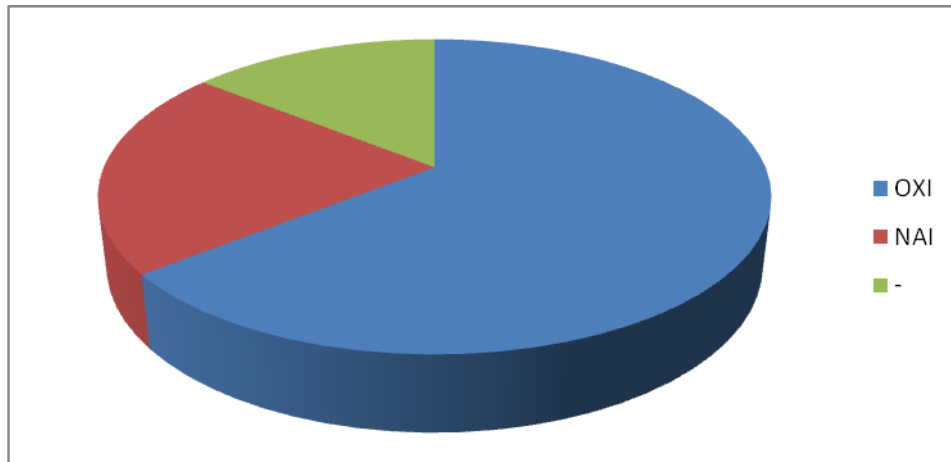
δεν έχουν επισκεφτεί...(-) 19%

26-35: όχι 27%

ναι 54%

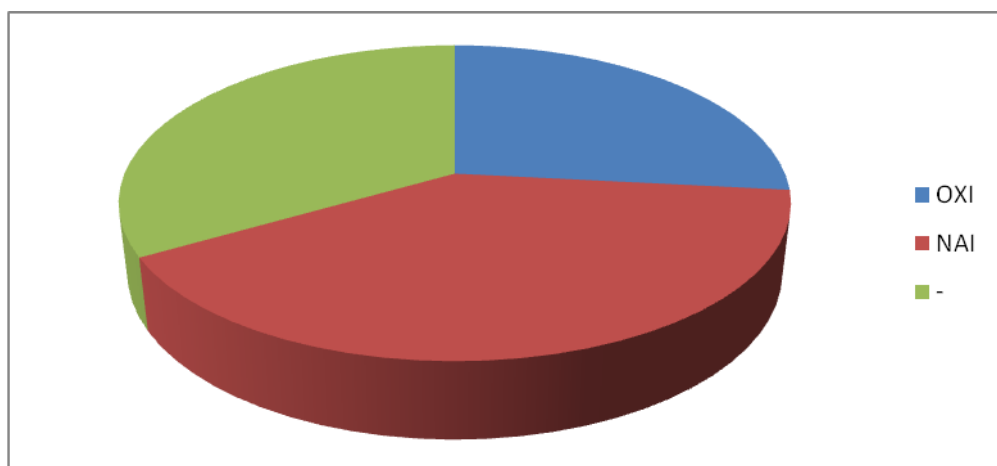
δεν έχουν επισκεφτεί (-) 19%

36-45: όχι 64%

ναι 21%

δεν έχουν επισκεφτεί...(-) 15%

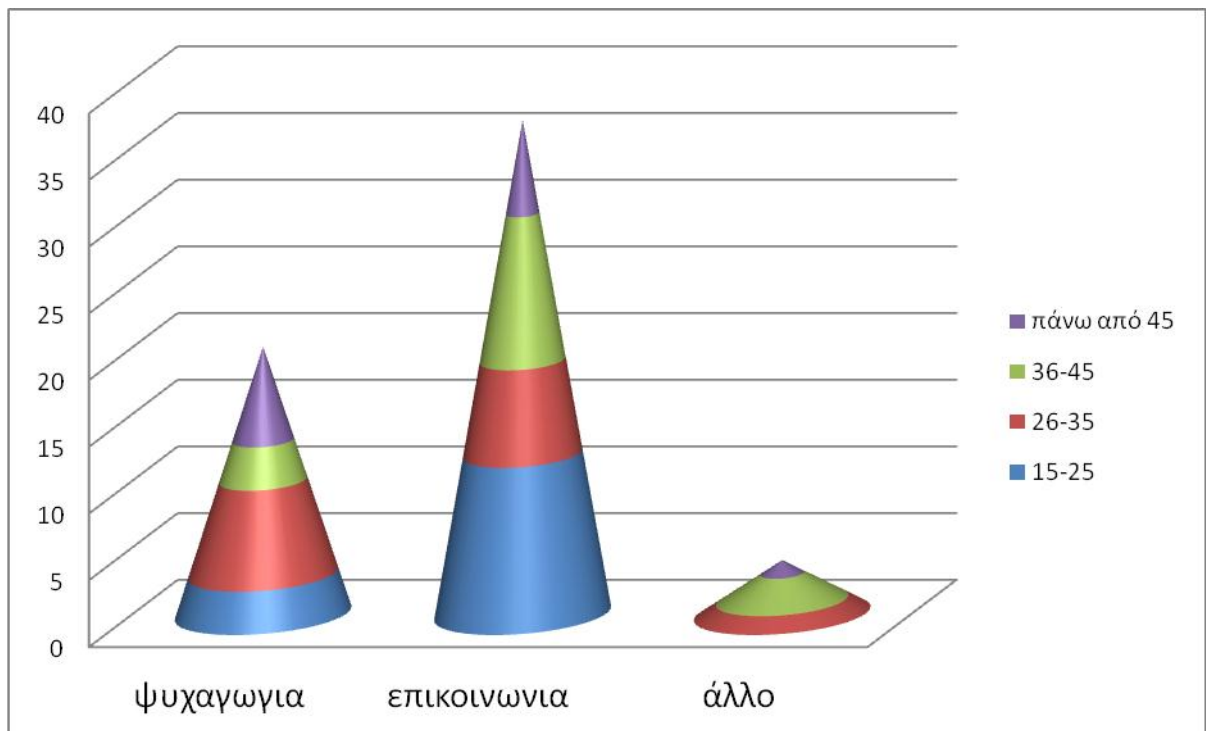
Πάνω από 45: όχι 27%

ναι 40%

δεν έχουν επισκεφτεί ...(-) 33%

ΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ ΣΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ-CAFÉ

- ΤΙ ΑΝΑΖΗΤΑΤΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΑΣ ΣΤΟ ΚΑΦΕΝΕΙΟ-CAFÉ

***ΑΛΛΟ**: όμορφο περιβάλλον ,προϊόντα, καλή μουσική κ.α

15-25 : ψυχαγωγία 20%

επικοινωνία 80%

άλλο 0%

26-35 : ψυχαγωγία 47%

επικοινωνία 47%

άλλο 6%

26-45 : ψυχαγωγία 19%

επικοινωνία 69%

άλλο 12%

Πάνω από 45 : ψυχαγωγία 47%

επικοινωνία 47%

άλλο 6%

ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Αφού ερευνήσαμε εις βάθος όλες τις πτυχές των διαφορετικών ειδών καφενείων ως χώροι διαλόγου ,επικοινωνίας και δημιουργίας παρατηρήσαμε ότι στην σύγχρονη ελληνική κοινωνία το παραδοσιακό καφενείο αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητάς μας, καθώς και χώρο ψυχαγωγίας και επικοινωνίας σε ένα ευρύ ηλικιακό κοινό.

Ακόμα μελετώντας και αντίστοιχους χώρους στο εξωτερικό όπως οι αγγλικές pubs ,τα γαλλικά bistros και οι γερμανικές μπυραρίες παρατηρήσαμε τη ξεχωριστή θέση αυτών στην κοινωνία καθώς και την ύψιστη σημασία τους για τους ανθρώπους .

Συμπεραίνουμε λοιπόν πως τόσο τα ελληνικά καφενεία όσο και οι pubs,τα bistros και οι μπυραρίες παρά τις όποιες διαφορές τους ,έχουν μεγάλη σημασία τόσο για την ανθρώπινη δράση, όπως η πολιτική, όσο και για την καθημερινότητα και τη ζωή των ανθρώπων γενικότερα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- www.kathimerini.gr
το άρωμα του καφέ-αφιέρωμα)
- www.kafeneio-gr.blogspot.com
- www.politikokafeneio.com
- Τα καφενεία του Ελληνισμού, Αχιλλέας Χατζόπουλος
- www.pubs.gr
- www.en.wikipedia.org/wiki